

KARTKA Z LITURGII

Boże Narodzenie Nr 5/2012 (63)

"Kiedy tam przebywali, nadszedł dla Maryi czas rozwiązania. Powiła swego pierworodnego Syna, owinęła Go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie."
(Łk 2,6-7)

„Wizyta Duszpasterska”

W odwiedzinach kolędowych łączy się wymiar duchowy z pastoralnym, a w rozmowach duszpasterskich głównym tematem powinno być Boże zbawienie, życie wiary, (czyli nasza odpowiedź na dar zbawienia) i dialog dotyczący życia religijnego. Nadszedł już czas, by troszczyć się najpierw o Kościół, a z tej troski wypłynie troska o kościoły (świątynie). W czasie kolędy staramy się w miarę możliwości być wszyscy obecni w domu. Stół nakrywamy obrusem, kładziemy Pismo Święte, stawiamy krzyż, naczynie z wodą święconą, kropidło i zapalamy świece. Dzieci i młodzież przygotowują zeszyty od religii do sprawdzenia. Kandydaci do bierzmowania przygotowują Indeksy do wglądu duszpasterza. Starajmy się również o duchowe przygotowanie się do odwiedzin duszpasterskich przez udział we Mszy św. i przyjęcie Komunii świętej. Wyrazem żywej wiary jest oczekiwanie kapłana, który przyjdzie z Bożym błogosławieństwem – jednym z dobrych, a często zapomnianym zwyczajem jest wychodzenie na przeciw kapłana. Troską o wspólnotę Kościoła i funkcjonowanie duszpasterza w parafii są ofiary składane na potrzeby duszpasterskie. **WSZYSTKIM MINISTRANTOM, RODZICOM I OPIEKUNOM, ŻYCZYMY BŁOGOSŁAWIONYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA...**

Zwyczaje związane z obchodami Narodzenia Pańskiego

W naszych domach zasiadając do stołu wigilijnego zapalamy świecę, śpiewamy kolędy, dzielimy się opłatkiem, kładziemy żłóbkę na stole, zostawiamy wolne miejsce przy stole czy radujemy się pięknie przystrojoną choinką z prezentami. Jednakże, rzadko zastanawiamy się nad tym, skąd te zwyczaje pochodzą i co one symbolizują. Warto się nad tym choć trochę zastanowić. Te znaki i zwyczaje mają nas uwrażliwić na Emmanuela.

Płonąca świeca – jest symbolem Chrystusa – Światłości, zapala się ją przede wszystkim w Irlandii. Zwyczaj ten upowszechnił się także u nas.

Kolędy – są to pieśni religijne o tematyce bożonarodzeniowej i noworocznej. Powstały one pod wpływem liturgii (usamodzielnienie się hymnów i sekwencji z okresu Bożego Narodzenia), czy poza wpływem liturgii (elementy życia świeckiego).

Choinka – często mówi się, że stawianie choinki to zwyczaj nie chrześcijański, a jednak zgłębiając historię można dojść do innych wniosków. W starożytności drzewo było symbolem życia. Św. Efreem wspomina o tym, że w IV wieku chrześcijanie dekorowali swoje domy z okazji świętowania 6 stycznia. Dekoracjami były gałązki pochodzące z różnych drzew, szczególnie sosny. Później wprowadzano całe drzewka do domów, gdzie dekorowano je jabłkami (symbol raju, kuszenia) oraz hostiami (symbol drzewa życia, eucharystii). Z czasem pojawiały się nowe dekoracje.

Opłatek – geneza nie jest do końca znana, ale można domniemywać, że jest nawiązaniem do chleba eucharystycznego, którym dzielono się dla umocnienia jedności i miłości wspólnoty.

Wolne miejsce przy stole – zwyczaj ten odnosi się do niespodziewanego gościa, który może nadejść. Mówi się również, iż miało to pierwotnie oznaczać zamiar zapraszania osób zmarłych do stołu.

Obdarowywanie się prezentami – zwyczaj nawiązujący do Boga, który podarował światu Jezusa – Zbawiciela. Również jest to związane z kultem św. Mikołaja.

Żłóbkę – od XII wieku rozpoczęto przedstawiać w sposób teatralny scenki ukazujące narodzenie Chrystusa. Budowano różne figurki jasełkowe. Jednakże głównie ustawianie żłóbka w kościele było związane z tradycją wschodnią. Wnoszono tam uroczyste podczas wieczornej liturgii Narodzenia Pańskiego do żłóbka małe dzieciątko. W Kościele rzymskokatolickim ten zwyczaj przekazywali franciszkanie i jezuita. Głównym popularyzatorem tego zwyczaju był bł. Jan Paweł II.

Celebrowanie radości z Wcielenia

25 grudnia Kościół gromadzi się wokół ołtarza, aby celebrować Uroczystość Narodzenia Pańskiego. Okres ten po czterech niedzielach Adwentu ma swoją niepowtarzalną wymowę, która w sposób szczególnie objawia się w trakcie Mszy świętej sprawowanej w nocy, którą w tradycji nazywamy Pasterką. Ta wyjątkowa Eucharystia celebrowana jest zazwyczaj o godzinie 24 i podczas procesji wejścia uroczyste wnosi się figurkę Jezusa Nowonarodzonego, którą następnie umieszcza się w przygotowanym żłobie. Także podczas Mszy o północy rozbrzmiewa po raz pierwszy od czterech niedziel śpiew Gloria, w liturgii śpiewa się kolędy i używa wspomnienia tajemnicy dnia z uroczystości. W Polsce radość przedłuża się na obchodzenie święta św. Szczepana, jako drugiego dnia świąt, a także całej Oktawy Bożego Narodzenia. Zwyczaj śpiewania kolęd utrzymuje się do święta Ofiarowania Pańskiego, które wypada 2 lutego, wtedy też demontuje się dekorację bożonarodzeniową.

Oktawa Bożego Narodzenia

Czym jest oktawa? – Jest to osiem następujących po sobie dni, które w historii przyjęło symbolikę pełni. Jest to, wydłużenie okresu świętowania, w tym przypadku Bożego Narodzenia.

Okres trwania: od pierwszych niesporów 25 grudnia do 1 stycznia, czyli do uroczystości Świętej Bożej Rodzicielki Maryi.

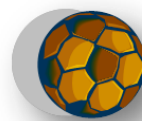
Kalendarium:

- 26 grudnia, święto św. Szczepana,
- 27 grudnia, święto św. Jana Apostoła,
- 28 grudnia, święto, Świętych Młodzianków,
- 30 grudnia, Pierwsza Niedziela po Narodzeniu Pańskim. Święto Świętej Rodziny – Jezusa, Maryi i Józefa,
- 31 grudnia, wspominamy św. Sylwestra,
- 1 stycznia, uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi.

Nadsyłajcie do nas rozwiązanie

W następnej Kartce z liturgii opublikujemy nazwiska trzech pierwszych osób, które nadesłały prawidłową odpowiedź. Oprócz prawidłowej odpowiedzi nie zapomnij podać wezwania swojej parafii.

~~-ilka~~ + ast + ~~s~~ -er -ce + ka

PARADYŻ
Koło liturgiczne
Wzwyższego Seminarium Duchownego w Paradyżu
Opiekun: ks. dr Zbigniew Kobus
www.paradisus.pl
E-mail: redakcjakartka@o2.pl Redakcja: ks. Andrzej Hładki, kl. Adam Czeponis, kl. Damian Wierzbicki, kl. Bartosz Warwarko, Paweł Wołyński

Diecezjalna Diakonia Liturgiczna
Diecezji Zielonogórsko – Gorzowskiej
Opiekun: ks. Tomasz Sałatka
www.ddl.org.pl

